

INFORMACJA Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU TURYSTYKI W POWIECIE KIELECKIM W LATACH 2004 – 2013

Zarząd Powiatu przedkłada Radzie Powiatu informację z zakresu realizacji Strategii Rozwoju Turystyki w Powiecie Kieleckim w latach 2004 – 2013. Strategia została przyjęta Uchwałą nr XIII/15/04 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 31 marca 2004 roku. Znajduje się w niej 10 projektów zawartych w części operacyjnej obejmujących szereg zadań z zakresu rozwoju ruchu turystycznego, poprawy infrastruktury turystycznej, promocji walorów turystycznych i agroturystycznych oraz szkolenia zawodowego, mającego na celu aktywizację i przekwalifikowanie osób w celu przygotowania do rozpoczęcia działalności turystycznej lub w usługach towarzyszących turystyce. Projekty, których realizację przewidziano na lata 2005 – 2007 dotyczą w sposób szczególny agroturystyki, poprawy infrastruktury turystycznej poprzez wytyczenie tras rowerowych wiodących przez teren gmin powiatu oraz promocji turystyki szkolnej i młodzieżowej.

Projekt 6.1.1 Rowerowa Pętka – na szlakach powiatu kieleckiego, termin realizacji przewidziany był na lata 2005 – 2007, zakładał wytyczenie rowerowej trasy turystycznej przez tereny gmin Powiatu Kieleckiego, która miała utworzyć „rondo” dookoła Kielc. W 2006 roku prowadzone były prace związane z ustaleniem przebiegu tras rowerowych oraz przygotowaniem odpowiedniej dokumentacji technicznej.

Ze względu na przewidywany wysoki koszt całego przedsięwzięcia rozpoczęto poszukiwania alternatywnych źródeł finansowania, które umożliwią budowę ścieżek rowerowych zgodnie ze standardami europejskimi. Projekt nadal jest w fazie poszukiwania źródeł sfinansowania.

Projekt 6.1.2. Agroturystyka – odkrywamy atrakcyjne gminy, termin realizacji przewidziany na lata 2005 – 2007, dotyczy rozwoju agroturystyki na terenie Powiatu Kieleckiego i będzie kontynuowany. Celem projektu jest szeroka informacja o sposobach uruchomienia działalności agroturystycznej, aktywizacja zawodowa mieszkańców powiatu, zwiększenie ilości gospodarstw ukierunkowanych na przyjmowanie turystów jak również rozwój usług dodatkowych przy tych gospodarstwach. W Zespole ds. Turystyki, Kultury, Kultury Fizycznej i Sportu Starostwa Powiatowego funkcjonuje punkt informacyjny dotyczący gospodarstw agroturystycznych, prowadzenia działalności w usługach

turystycznych, jak również na stronie internetowej Starostwa Powiatowego znajdują się informacje zawierające bazę gospodarstw agroturystycznych z terenu Powiatu Kieleckiego. Strona ta jest systematycznie aktualizowana i monitorowana.

W ramach projektu Starostwo Powiatowe w Kielcach przeprowadziło w 2008r. szkolenie skierowane do osób chcących otworzyć działalność agroturystyczną, jak również urzędników zajmujących się sprawami turystyki w gminach. W bieżącym roku przewidziana jest kontynuacja szkolenia pod kątem działań marketingowych w gospodarstwach agroturystycznych. Szkolenie odbędzie się przy współpracy Świętokrzyskiej Federacji, Agroturystyki i Turystyki. Uczestnicy szkolenia będą mogli zapoznać się z działaniami około turystycznymi poprawiającymi wizerunek gospodarstwa. Podczas szkolenia zaprezentują się gospodarstwa zwycięskie w „II Powiatowym Konkursie na Najpiękniejsze Gospodarstwo Agroturystyczne”, który z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem właścicieli gospodarstw. W grudniu 2008 r. został również wydany informator „Gospodarstwa Agroturystyczne w Powiecie Kieleckim”

Celem projektu jest przede wszystkim poprawa jakości i standardu usług świadczonych w gospodarstwach agroturystycznych, opracowanie materiałów informacyjnych dla osób prowadzących działalność agroturystyczną, motywacja do podnoszenia kwalifikacji i jakości oferty turystycznej, bieżące monitorowanie bazy gospodarstw agroturystycznych.

Projekt 6.1.3. Młodzież śladami pisarzy, termin realizacji przewidziany był na lata 2005 – 2007, będzie kontynuowany ze względu na duże zainteresowanie młodzieży związane z postaciami regionu. W związku z 85 rocznicą śmierci Stefana Żeromskiego powiat kielecki planuje zorganizowanie kilku imprez rocznicowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców powiatu. Segment turystyki młodzieżowej stanowi ważny element ruchu turystycznego. Projekt zakłada upowszechnienie turystyki dydaktycznej wśród młodzieży szkolnej, promocję kulturalną regionu oraz współpracę z gestorami bazy turystycznej i agroturystycznej. Powiat w sposób szczególny promuje miejsca związane z postaciami H. Sienkiewicz i S. Żeromskiego. Jubileuszowe rocznice obu pisarzy są wspaniałą, możliwością propagowania miejsc, w których żyli i tworzyli. Dotychczas powiat sfinansował wydawnictwa poświęcone obu pisarzom to jest: „W stulecie Nagrody Nobla dla Henryka Sienkiewicza”, czy „Patriotyzm słowem znaczony”, „Prawda malowana przez życie”, „Syzyfowe prace - adaptacja sceniczna „, opracowane przez Jana Chmielewskiego.

Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Przeciwdziałaniem Patologiom „Plusik” otrzymało dotacje na organizację wycieczki dla dzieci w ramach działań „Śladami Stefana Żeromskiego”. Młodzież odwiedziła miejsca związane ze Stefanem Żeromskim w Strawczynie, Ciekotach i Mącholicach.

W latach 2007 – 2013 realizowane będą kolejne projekty zapisane w Strategii przy uwzględnieniu warunków ekonomicznych, formalnych i prawnych:

- projekt nr 6.1.4 Pieszo przez powiat kielecki. Powiat Kielecki w roku bieżącym podpisał pre-umowę na otrzymanie dofinansowania z projektu 2.3 Programu Regionalnego pod nazwą „ Turystyczna i gospodarcza kampania promocyjna Powiatu Kieleckiego”. W ramach w/w programu przewidziana jest odnowa szlaków pieszych znajdujących się na terenie powiatu. Przewidziane jest prawidłowe oznakowanie szlaków. 1 października 2009r. Powiat Kielecki otrzymał jeden milion złotych ze środków europejskich w ramach projektu pn. ”Turystyczna i gospodarcza kampania powiatu kieleckiego” w ramach której przewidziane jest postawienie we wszystkich gminach powiatu kieleckiego dużych tablic informacyjnych w wymiarze 2m x 3m. Tablice będą podświetlane, planowane jest wykorzystanie baterii słonecznych, będą posiadały wejście do internetu, każda będzie zawierała niezbędne informacje o gminie i jej najciekawszych miejscach kultury, przyrody, miejscach kultu religijnego, noclegowych czy gastronomii. Tablica będzie zawierała mapę i niezbędną informację dotyczącą powiatu kieleckiego. Ponadto przewidziane jest postawienie 35 tablic małych przy obiektach zabytkowych i ciekawych z punktu widzenia turysty. W ramach projektu odnowione zostaną szlaki piesze powiatu kieleckiego. Planowana jest też kampania promocyjna w Internecie min. przez opracowanie internetowego spaceru po powiecie kieleckim. Zostaną również wydane przewodniki powiatu w dwóch językach. Koniec realizacji projektu podsumują badania efektów i preferencji turystów. Wszystkie działania mają posłużyć szerokiej promocji turystycznej powiatu kieleckiego ze szczególnym zwróceniem uwagi na miejsce niezwykle i magiczne jakim jest powiat kielecki

W opracowaniu jest przewodnik po powiecie kieleckim, którym turysta będzie mógł odnaleźć propozycje tras pieszych jak również rowerowych i samochodowych z uwzględnieniem najpiękniejszych i najciekawszych miejsc powiatu kieleckiego. Od listopada 2009 w Kielcach funkcjonować będzie Regionalne Centrum Informacji Turystycznej utworzone przez Powiat Kielecki, Gminę Kielce i Regionalną Organizację

Turystyczną. Dużą pomocą dla turysty poruszającego się po powiecie jest wydana w ubiegłym roku mapa turystyczna powiatu kieleckiego. Z okazji 10- lecia istnienia powiatu kieleckiego został zorganizowany I Powiatowy Pieszy Rajd dla Samorządowców. Rajd przebiegał trasą Chęciny – Góra Zelejowa - zwiedzanie zabytków miasta Chęciny. Oprócz pracowników starostwa udział wzięli również samorządowcy z gmin Daleszyce, Chęciny, Sitkówka – Nowiny i Morawica. Głównym celem rajdu było pokazanie piękna powiatu jak również zintegrowanie środowiska Samorządowców.

W roku 2009 Starostwo Powiatowe przyznało środki finansowe na organizację Regionalnego Rajdu Powiatowego szlakami kopalń kamienia drogowego i budowlanego. Głównym organizatorem rajdu był Świętokrzyski Związek Ognisk Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej. W rajdzie udział wzięło 330 osób. ZHP Kielce – Powiat otrzymała środki finansowe na organizację Rajdu dla najmłodszych „Turystyka nie tylko dla przewodnika” Rajd odbędzie się w październiku bieżącego roku.

- projekt 6.1.5 Turystyka Źródeł – wracamy w Góry Świętokrzyskie. W tym zakresie Starostwo Powiatowe przekazało dotację Lokalnej Grupie Działanie „Wokół Łysej Góry” z Bielin na organizację imprezy pn. „Na średniowieczną modłę”. Projekt zorganizowano w Kakoninie, turyści mogli wziąć udział w grach terenowych wykorzystujących bogactwo legend i podań świętokrzyskich. W miejscu tym powstała izba dobrego smaku krainy Łysogór.

Organizację „Dymarek Świętokrzyskich” Starostwo Powiatowe w Kielcach wspiera finansowo od dziesięciu lat, w 2009 r. przekazało dotację dla Gminnego Ośrodka Kultury w Nowej Słupi. Celem imprezy było przedstawienie unikalnej rekonstrukcji rzemiosł dawnego przemysłu, życia codziennego i kultury duchowej mieszkańców ziem polskich w okresie rzymskim.

Starostwo Powiatowe w Kielcach przyznało dotacje również dla Chmielnickiego stowarzyszenia Kulturalnego na organizację VII spotkań z Kulturą Żydowska w chmielniku. Impreza ta miała na celu przywołać historię miasta z dawnych lat i umocnić więzi między pokoleniowe i nadać temu przedsięwzięciu wymiar międzynarodowy.

- projekt 6.1.6 Turystyka ekstremalna w powiecie kieleckim. W ramach tego projektu Starostwo Powiatowe w Kielcach w ostatnich latach wspierało działania Aeroklubu Kieleckiego – Lotnisko Masłów. W 2009r. powiat kielecki przekazał dotację w konkursie pożytku publicznego na organizacji imprezy pod nazwa „ XXVIII Międzynarodowe Świętokrzyskie Zawody Spadochronowe „. Celem zadania była popularyzacja sportów

ekstremalnych – spadochronowych wśród mieszkańców powiatu poprzez współzawodnictwo i stwarzanie warunków do rywalizacji sportowej jako platformy wymiany doświadczeń, zdobywania nowych umiejętności oraz poznawania i podziwiania piękna powiatu kieleckiego.

Rozwój ruchu turystycznego w dużym stopniu uzależniony jest od infrastruktury drogowej, która wpływa na system komunikacji na terenie Powiatu Kieleckiego. Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg umożliwia sprawne poruszanie się po terenie Powiatu, jak również ułatwia dostęp do miejsc atrakcyjnych turystycznie oraz stanowi zachętę dla turystów. Planowana jest kompleksowa przebudowa ciągów komunikacyjnych na drogach powiatu. Projekty Powiatowego Zarządu Dróg realizowane są ze środków własnych oraz funduszy unijnych przewidzianych na budowę i modernizację dróg w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. W latach 2004 – 2005 realizowane były prace związane z poprawą infrastruktury drogowej zarówno z zakresu projektów zawartych w Strategii Rozwoju Turystyki w Powiecie Kieleckim na lata 2004 – 2013, jak również zadania, które nie wynikały z tego dokumentu, m.in. pozyskano środki finansowe ze ZPORR na inwestycje przebudowy drogi na odcinku Wykień – Podgród w gm. Miedziana Góra.

Na lata 2007 – 2013 planuje się zrealizować inwestycję mającą na celu poprawę parametrów technicznych dróg, które stanowią uzupełnienie sieci dróg krajowych w celu usprawnienia komunikacji w ruchu tranzytowym.

W latach 2004/2005 przygotowana została dokumentacja techniczna projektów drogowych, które wynikają ze Strategii Rozwoju Turystyki oraz innych dokumentów strategicznych Powiatu Kieleckiego, których realizacja przewidywana jest w latach 2005 – 2013.

Projekt 6.1.9 Modernizacja Dróg Powiatowych – Pętla Powiatowa nr 1, termin realizacji przewidziany jest na lata 2007 – 2013. Planowana trasa przebiega na odcinkach Cedzyna – Porąbki – Huta Szklana – Św. Krzyż – Huta Nowa – Nowa Słupia - Czaplów – Makoszyn – Łukowa – Daleszyce – Radlin – Cedzyna. Łączna długość dróg pętli powiatowej wynosi 56,14km.

Projekt ujęty również w Strategii Rozwoju Powiatu oraz Planie Rozwoju Lokalnego.

W latach 2004 – 2005 opracowana została dokumentacja techniczna na wybrane odcinki, która zakłada etapową realizację projektowanego ciągu drogowego.

W ramach realizacji „Strategii Rozwoju Powiatu” i „Planu Rozwoju Lokalnego” w 2005r. złożono wnioski o dofinansowanie inwestycji ze środków ZPORR. Projekt otrzymał

dofinansowanie na przebudowę dróg powiatowych na odcinku Huta Nowa – Święty Krzyż i Nowa Słupia - Święty Krzyż o łącznej długości 8,087 km. Inwestycja została zrealizowana w okresie marzec – wrzesień 2006.

Ponadto, otrzymano dofinansowanie z Ministerstwa Transportu ze środków Programu likwidacji miejsc niebezpiecznych na drogach w ramach programu Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na zadanie pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 0316T Cedzyna – Leszczyny od drogi krajowej nr 74 do drogi wojewódzkiej nr 745 o długości 2,030 km”. Inwestycja została zakończona w listopadzie 2007.

W ramach środków własnych położono nową nawierzchnię na drogach nr 0328T w m. Leszczyny, nr 0324T odc. Huta Nowa – Czaplów, nr 0337T w m. Widelki, nr 0329T odc. Radlin – Daleszyce o łącznej długości 6 km.

W ramach Projektu 6.1.9 Modernizacja Dróg Powiatowych – Pętla Powiatowa nr 1 dotychczas łącznie wykonano 17,975 km nawierzchni

Projekt nr 6.1.10 Kompleksowa przebudowa ciągów komunikacyjnych na drogach powiatowych powiatu kieleckiego – ciąg nr 1, termin realizacji przewidziany na lata 2007 - 2013. Ciąg nr 1 składa się z odcinków dwóch dróg przebiegających przez teren czterech gmin Powiatu Kieleckiego (Daleszyce, Pierzchnica, Chmielnik, Górno) na odcinkach Suków –Borków - Pierzchnica – Chmielnik oraz Górno – Daleszyce – Borków.

Projekt ujęty również w Strategii Rozwoju Powiatu oraz w Planie Rozwoju Lokalnego.

Projekt posiada opracowaną dokumentację techniczną.

W ramach realizacji Strategii Rozwoju Powiatu oraz w Planie Rozwoju Lokalnego w roku 2005 złożony został wniosek o dofinansowanie części projektu ze środków ZPORR dotyczący drogi powiatowej Nr 0355T (odc. przebiegający przez gminę Pierzchnica), w 2009 roku otrzymano dofinansowanie i wykonano odcinek 5,065 km.

W 2006r. otrzymano dofinansowanie z Ministerstwa Infrastruktury ze środków Programu likwidacji miejsc niebezpiecznych na drogach w ramach programu Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na zadanie pn. „Przebudowa dróg powiatowych nr 0355T od km 4+649 do km 6+400 i 0332T od km 11+103 do km 11+303 o łącznej długości 1951 mb” o dofinansowanie ze środków programu likwidacji miejsc niebezpiecznych na drogach. Zadanie zrealizowano w listopadzie 2006 r.

Ponadto w 2008 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego złożono wnioski o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013 przebudowy pozostałych odcinków drogi 0355T. Otrzymano dofinansowanie na realizację Etapu I, w latach 2009 – 2011 zostanie przebudowany odcinek Borków – granica gmin Daleszyce – Pierzchnica o długości 7,781 km. Realizacja Etapu II na odcinku granica gmin Pierzchnica – Chmielnik do m. Chmielnik wraz z odcinkiem drogi w m. Pierzchnica o łącznej długości 4,536 km planowana jest na lata 2010 – 2011.

Projekt 6.1.11 Kompleksowa przebudowa ciągów komunikacyjnych na drogach powiatowych powiatu kieleckiego – ciąg nr 2, termin realizacji przewidziany na lata 2005 – 2006. Ciąg nr 2 składa się z jednej drogi przebiegającej przez teren dwóch gmin (Piekoszów – Łopuszno) na odcinku Gnieździska – Piekoszów.

Projekt ujęty również w Strategii Rozwoju Powiatu oraz Planie Rozwoju Lokalnego.

W latach 2004 – 2005 przygotowano odpowiednią dokumentację projektową na cały odcinek oraz złożono wniosek o dofinansowanie inwestycji w ramach ZPORR na odcinku Gnieździska – Wiarna Rzeka. W roku 2006 projekt otrzymał dofinansowanie na realizację odcinka o długości 3,42 km,

Zrealizowano również ze środków własnych:

- 2006 r. - ul. Kolejowej w Piekoszowie długości 0,384 km,
- w roku 2008 – odcinka Skałka – Rykoszyn długości 1,3km

Ponadto w 2008 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego złożono wnioski o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013 przebudowy pozostałych odcinków drogi 0484T:

- 2009 – 2010 zrealizowany zostanie odc. Rykoszyn – Piekoszów długości 5,228 km,
- 2010 – 2011 planowana jest realizacja odc. Gnieździska – Rykoszyn długości 4,1 km.

Projekt 6.1.12 Kompleksowa przebudowa ciągów komunikacyjnych na drogach powiatowych powiatu kieleckiego – ciąg nr 3, termin realizacji przewidziany na lata 2006 – 2008. Ciąg nr 3 składa się z trzech odcinków dróg przebiegających przez trzy gminy: Mniów, Strawczyn, Łopuszno.

Projekt ujęty w Strategii Rozwoju Powiatu oraz w Planie Rozwoju Lokalnego.

Przygotowano odpowiednią dokumentację na wybrane odcinki.

Dotychczas wykonano odcinki w Grzymałkowie, Wólce Kłuckiej, Dobrzeszowie oraz Mniowie o łącznej długości 12,225 km.

W 2008r. wykonano odcinki dróg w miejscowościach Serbinów, Sarbice I, Huta Jabłonowa, Dobrzeszów oraz Podewsie o łącznej długości 3,760 km.

W 2009r. odcinki Dobrzeszów – Sarbice oraz Sarbice - I Huta Jabłonowa o łącznej długości 2,38 km.

W latach 2006 – 2009 łącznie przebudowano 9,26 km drogi

Strategia Rozwoju Turystyki jest dokumentem otwartym, którego realizacja wymaga spełnienia wielu czynników formalnych, ekonomicznych i społecznych. Oprócz działań z zakresu operacyjnego, w Powiecie Kieleckim realizowano szereg zadań w dziedzinie turystyki, która pośrednio łączy się z celami zawartymi w Strategii. Promocja walorów turystycznych odbywała się podczas targów turystycznych, imprez branżowych oraz przedsięwzięć turystyczno – sportowych, a także w trakcie uroczystości około milenijnych na Świętym Krzyżu.

Powiatu Kielecki systematycznie bierze udział w targach turystycznych i imprezach branżowych takich jak: Świętokrzyskie Targi Turystyczne VOJAGER, Europejskie Targi Chłopskie w Plauen (Niemcy) oraz Jarmarku Świętokrzyskim organizowanym na Świętym Krzyżu.

Działania z zakresu turystyki dotyczą również poprawy infrastruktury turystycznej oraz wydłużeniu sezonu poprzez tworzenie nowych miejsc wypoczynku i dbałość o standard i jakość obiektów noclegowych, bazy gastronomicznej oraz zbiorników wodnych.

Na terenie Powiatu Kieleckiego funkcjonuje kilka zbiorników wodnych, które pełnią funkcje retencyjno – rekreacyjne. Trwają prace związane z zagospodarowaniem terenu wokół zbiorników, budową parkingów, miejsc widokowych oraz małej infrastruktury służącej turystom.

Jednym z istotnych elementów realizacji zadań z zakresu turystyki i promocji jest współpraca zagraniczna Powiatu Kieleckiego, która umożliwia nawiązanie kontaktów pomiędzy samorządami gminnymi oraz szkołami. W 2007 r. roku nawiązana została współpraca pomiędzy szkołami Berufliches Schulzentrum sur Wirtschaft In rodewisch z Zespołem Szkół Nr 3 w Chmielniku. Głównymi założeniami współpracy będą działania z zakresu organizacji praktyk uczniowskich, wymiany kadry pedagogicznej na krótkoterminowe szkolenia i wizyty studyjne, opracowywanie wspólnych projektów z zakresu szkolnictwa w ramach funduszy unijnych przewidzianych na działania oświatowe. Działania

te służą przede wszystkim aktywizacji młodzieży oraz rozszerzeniu oferty edukacyjnej szkół Powiatu Kieleckiego.

Zakres wdrażania projektów ze Strategii Rozwoju Turystyki przewidzianych na kolejne lata uzależniony jest od możliwości finansowych Powiatu, jak również uruchomienia środków unijnych na poszczególne zadania. Zarząd Powiatu zainteresowany jest pozyskiwaniem środków pomocowych ze wszystkich możliwych źródeł i programów operacyjnych, które pozwolą na realizację projektów zawartych w Strategii. Działania te wpłynąć będą zasadniczo na rozwój gospodarczy, w tym również turystyczny Powiatu Kieleckiego, dlatego też zadania koncentrować się będą na opracowywaniu właściwej dokumentacji technicznej, poszukiwaniu odpowiednich środków finansowych oraz efektywnym wdrażaniu rozpoczętych projektów.

Turystyka jest bardzo ważną gałęzią gospodarki, lecz wciąż niedocenioną, dlatego Zarząd Powiatu przykładą dużą wagę do jej rozwoju, aby w przyszłości przez promocję region mógł zyskać jeszcze więcej. Licznie powstające gospodarstwa agroturystyczne stanowią alternatywę dla turysty odwiedzającego powiat kielecki. Turystyka przynosi dochody mieszkańcom i zapewnia ludziom wypoczynek oraz dostarcza wiele przeżyć mieszkańcom dużych aglomeracji. Korzyści z rozwoju turystyki dla lokalnej gospodarki wynikają z rozwoju przedsiębiorczości i stwarzania nowych miejsc pracy co powoduje zmniejszenie bezrobocia. Na obszarach wiejskich, które są atrakcyjne turystycznie, mieszkańcy rezygnują lub ograniczają swoją działalność rolniczą na rzecz agroturystyki. Zarząd wytyczone przez siebie kierunki działania uważa za właściwe.